GAZETA KRAKOWSKA

Nro 26.

z KRAKOWA dnia 1 KWIETNIA 1829 ROKU we SRODE.

Z Warszawy d. 24 Marca.

JW. Baron Rozen, Jenerał piechoty, Adjutant J. C. Mości, Dowódca Korpusu Litewskiego, onegday przybył do tuteyszey stolicy.

Doszła tu wiadomość, iż JW. Baykow Rzeczywisty Radca Stanu, Szambelan, Kawaler Orderów S. Anny Iwszey klassy, S. Stanisława Iwszey klassy, S. Włodzimierza IIIciey klassy i wielu innych, w zeszłą Niedzielę iadąc w bliskości Wilna, w powozie tknięty apoplexyą, nagle życie zakończył.

Listy z Gdańska ostatnią pocztą odebrane, donoszą, że cena pszenicy znowu zaczyna się podnosić.

(Artykuł nadesłany.)

W. J. Meisner ze Szczuchni pod Kockiem poczynił znaczne odmiany w aparacie Pistoryusza, który obecnie ma tę szczególną zaletę, iż wydaie okowitę mocną i czystą, a przytem odeymuie iey dodane ingredyencyie. Działanie dystylacyi odbywa się niemal prędzey, aparat zaymuie mniey mieysca, łatwy iest do czyszczenia, a nadewszystko, zaledwie 4tą część kosztuie tego, co aparat dotychczasowy Pistoryusza.

Urządził W. Meisner także suszarnię, która zasługuie na upowszechnienie nietylko w każdey gorzelni i browarze, lecz także w każdey [illegible], do suszenia owoców, przędziwa i t. p., a tem samem zapobieżenia tak częstym pożarom, pochodzącym ze suszenia przędziwa po chałupach, od czego pomimo nayostrowszych zakazów i baczności włościan odwieść i dopilnować trudno; może także posłużyć za wspólny piec piekarniany i do ogrzewania pomieszkania, ponieważ w niey nie działa dym, tylko ciepło i rozgrzane powietrze; przytem nie iest kosztowna i łatwa do zbudowania.

Urządził także tenże obywatel baryłki dla szynkarzy, aby nie mogli fałszować wódki przez dolewanie wody, zabezpieczaiąc wewnątrz kurek klapką, która się tylko przy wytaczaniu do połowy otwiera, zaś dla wpuszczenia powietrza, ponieważ szpunt iest zapieczętowany, umieszczona iest na baryłce mała zakrzywiona rurka, opatrzona małemi dziureczkami.

W. Meisner przyrzeka wydać opis tak aparatu iako i suszarni, przez co zasłuży sobie na wdzięczność obywateli. G. *Obywatel.*

(Artykuł nadesłany.)

Garbarnie.

We wszystkich prawie kraiach garbarnie stoią na wysokim stopniu doskonałości, u nas tylko dotąd ieszcze zostaią można powiedzieć w dzieciństwie. Lecz wiele mamy przeszkód do postawienia ich w tym stanie, ażeby mogły iść w konkurencyią z zagranicznemi. A naprzód niedbałość, czyli raczey nieumieiętność z obchodzeniem się ze skórami: rzeźnicy z iedney strony przy ściąganiu skór z bydląt, i oddzielaniu takowych narzędziami ostremi, skóry dziurawią, i przez to do wyprawy mniey zdatnemi czynią. Na jarmarkach w Lipsku zawsze iest cena mała skór Polskich surowych, z przyczyny obawy, ażeby nie kupować skór nadwerężonych narzędziami ostremi rzeźników, a co dopiero w czasie wyprawy staie się widocznem.

Z Drugiey strony, skóry baranie po większey części handlowane przez żydów, którzy łakomstwem uwiedzeni, z pośmiertnych owiec skóry odeymuią, w bardzo niskiey stoią cenie za granicą: równie iak skóry cielęce, ześciągnięte ze zbyt młodych zwierząt, a przez to małe i niezdatne do zwyczayney wyprawy.

Niedość na tem, w całych Niemczech nietylko nam pogranicznych, ale i odległych, w każdey prawie garbarni, pomiędzy innemi wyprawiaią tak nazwane Skóry Polskie, tak nazwane, bo tem nazwiskiem technicznem wszystkie skóry małe i bardzo liche, chociaż z innych kraiów pochodzące, oznaczać zwykli.

Potrzeba więc długiego czasu, aby opinią tak szkodliwą wymazać, a co tylko możemy dokazać, przez poprawę chowu bydła, wzniesienie fabryk wyprawy skór, i baczną uwagę przy zdeymowaniu skór ze zwierząt.

Z czasem możemy mieć otuchę, iż, iak innemi rodzaiami przemysłu, stanęliśmy w równi z zagranicznemi, podobnie i na ten przedmiot tak ważny, obchodzący tyle Ziemian Polskich, zwróciem usiłowanie nasze. Miło mi w tem mieyscu ogłosić, że ieden z uczniów Instytutu Politechnicznego, w którym wiele pokładamy nadziei, przeięty szlachetnym zapałem przysługi dla swoiego kraiu, poświęcił czas i trudy zwiedzaniu zagranicznych garbarni, wyuczeniu się wyprawy skór w różnych gatunkach, a tem samem rozszerzeniu na oyczystey ziemi tego rodzaiu przemysłu. Jest to JPan Stanisław Zawadzki; w roku zeszłym iuż odbył podróż w tym celu w Niemczech, próbki własney pracy, które mieliśmy sposobność oglądać, wiele obiecuią. W tym roku udał się w powtórną podróż, chcąc zwiedzić inne zakłady różnych kraiów. — Tak piękny przykład godzien naśladowania, cieszy każdego obywatela, iż w usiłowaniach dla dobra kraiu młodzież nasza nie przestaie pracować.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł. od 8 i pół do 10. — Pszenicy od 24 do 32. — Jęczmienia od 7 do 8 i pół. — Owsa od 4 i pół do 5 i pół.— Siana furę iednokonną od 12 do 18; parokonną od 23 do 24 i pół. — Słomy furę od 5 do 7.

Z Petersburga d. 25 *Lutego* D. K.
(Z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższy Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu, pod dniem 30 Stycznia, dla doświadczoney niedogodności w zarządzaniu gorzelniami Skarbowemi przez departament różnych podatków i poborów, na przełożenie Ministra Skarbu, zakłady te odtąd maią zostawać w bezpośredniey wiedzy Izb skarbo-

wych, i potwierdzone zostały stosownie do tego przepisy administracyi.

Przez Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senatu pod dniem 8 Lutego:

Tyfliyskiemu Gubernatorowi woiennemu, Jenerał-Adjutantowi J. C. M., Strekałowemu, rozkazano zarządzać w Georgii i sprawami cywilnemi, pod naczelnictwem Główno-dowodzącego.

Dnia 14 Lutego. Na zaświadczenie J. C. Mości Cesarzewicza, o służbie gorliwością odznaczoney, zarządzaiący kommissyią prowiantską polową korpusu oddzielnego Litewskiego, piątey klassy Skrebicki, wyniesiony do rangi czwartey klassy.

W Naywyższym Ukazie, obiawionym Rządzącemu Senatowi przez Ministra Oświecenia dnia 16 Lutego, wyrażono: "Na snowie Imiennego Naywyższego Ukazu, w dniu 6 Lutego r. b. na imie tegoż Ministra danego, o urządzeniu Cenzury w wydziale edukacyynym Wileńskim i Naywyżey zatwierdzonym w tymże dniu etacie Komitetu Cenzurnego Wileńskiego, Jego Cesarska Mość dnia 15 b. m. po przełożeniu tegoż Ministra Narodowego Oświecenia, Naywyżey utwierdzić raczył Cenzorami tego Komitetu, Professorów zwyczaynych Uniwersytetu Wileńskiego. Leona Borowskiego, Michała Oczapowskiego, Jana Bergmana i Pawła Kukolnika.„

Do stolicy tuteyszey przybyli: Dnia 14 b. m. Jenerałowie Adjutanci Borozdyn 1wszy i Jsleniew; Dnia 17go Par Francyi Hrabia Saint Priest i Królewsko-Pruski Adjutant przyboczny, Major Massow.

Dnia 19 wyiechał ztąd do Moskwy Główny Dyrektor korpusów Paziowskiego i Kadeckich, Jenerał Adjutant Demidow.

Dnia 20 przybył do tuteyszey stolicy z Jass, Jenerał Kwatermistrz Głównego Sztabu Jego Cesarskiey Mości, Jenerał Adjutant Suchtelen 2gi.

Z Paryża d. 16 Marca.

Wczoray odbyła się rada Ministrów pod prezydencyią Króla.

P. Bourdeau, podsekretars w Ministerstwie sprawiedliwości, doniósł Izbie Deputowanych, iż rząd pracuie nad proiektem do ustawy względem sędziów audytorów. W ciągu teraźnieyszych posiedzeń wniesione także będą proiekta względem opłat celnych od żelaza i cukru.

Hr. la Bourdonnay miał dnia 13 b. m. prywatne posłuchanie u J. K. Mci.

P. Salvert podał Izbie Deputowanych, podług Gazety Francyi, prośbę o prawne przywrócenie naredowey gwardyi Paryzkiey.

Arcybiskup Turu, Hr. Montblanc, zakończył mianą niedawno w Izbie Parow pochwalną mowę zmarłego Arcybiskupa Aixu następuiącemi słowy: "Duchowieństwo Francuzkie dawać będzie zawsze przykład poddania się i wierności, zawsze w obronie wspaniałomyślnych Instytucyy, które winniśmy dobroci Monarchy, zakładać będzie swą chwałę, i poczytywać za swą powinność bronić, wraz z wami Szlachetni Parowie, bezpieczeństwa tronu i panuiącey Religii przeciw wszelkim zamachom.„

Kardynał Clermont-Tonnere poiechał dnia 10 b. m. rano z Tuluzy do Rzymu.

Kobieta w Vaugirard wydała na świat dziecię maiące u każdey ręki po 6 palcy. Doktor Mane odciął we 24 godzin po urodzeniu zbyteczne palce dziecięcin, i za 8 dni zupełnie wygoione zostało. Oyciec tego dziecięcia miał także u iedney ręki 6 palców.

)*(

Łabędziom zdaie się podobać pływanie po rzece Mozie: pokazuią się stadami w różnych mieyscach od Vauclus do Stenay. Niedawno przeleciało ich stado przez Verdun, i około 12 spuściło ich się na równinę Dugny (o połtory mili Francuzkiey od Verdun. P. Barret, były officer i dobry strzelec ubił iednego, który ważył 29 1/2 funtów.

Z Rzymu d. 8 Marca.

Liczbę Kardynałów, z których teraźnieysze *Conclave* składać się będzie, podaią do 52. Przeszłe składało się tylko z 49.

Przy kopaniach, które Poseł Francuzki przy stolicy S. Vicehrabia Chateaubriand przy Torre-Vergata czynić każe, znaleziono między innemi rzeczami do 400 denarów z czasów Trajana i Deciusza aż do czasów Salominusa. Kawaler Visconti zda o nich sprawę Towarzystwu archeologicznemu, ponieważ znaydować się maią pomiędzy niemi sztuki wielkiey rzadkości.

N. Król Jmość Neapolitański powrócił tu dnia 5 b. m. z Neapolu.

Z Madrytu d. 5 Marca.

Król podpisał plan otworzenia dawno zamierzonego kanału od rzeki Jarama aż pod bramy Madrytu, i uskutecznienie tego przedsięwzięcia powierzył Magistratowi Madryckiemu.

Mówią o rzeczywistości, która lepiey rząd przekonać potrafi niż wszelkie inne proiekta, że dla położenia końca ukradkowemu handlowi i pomnożenia dochodów krajowych, nie potrzeba iak tylko zniżyć wielkie cło. Naprzykład od wprowadzoney do Madrytu kawy płaci się od funta po 4 reale, a wszelako kramarze przedaią iey funt tylko po 6 reałów. Magistrat miasta powinienby tę opłatę od rządu zadzierżawić i ofiarować drugie tyle, co rząd dotąd pobiera, i chociażby zniżył opłatę na ieden real, ieszcze dobrze na tem wyydzie.

Rząd po odebraniu wiadomości o zaburzeniach w Mexyku, podwoił przygotowania do wyprawy przeciw temu kraiowi. Oprócz posłanych iuż do Hawanny 3000 ludzi, zaciągana iest po prowincyiach znaczna liczba ochotników.

Z Londynu d. 11 Marca.

Hr. Winchelsea wniósł wczoray w Izbie wyższey o proszenie J. K. Mci, aby Izbie złożone zostały spisy Katolickich Duchownych w Wielkiey Brytanii i Irlandyi, iako też zakładów Jezuitów i innych zakonów. Nie sprzeciwiał się Xiążę Wellington i wniosek Hrabiego utrzymał się. Biskup Norwichu złożył Izbie prośbę od mieszkańców swey Dyecezyi za sprawą Katolików, przy czem oświadczył, iż dotychczasowe ich poniżenie dłużey trwać nie powinne. Resztę posiedzenia zaięły prośby przeciw i za sprawą Katolików. — Margr. Salisbury, który głosował w wyższey Izbie za adressem do Krola, a Lord Corry w niższey, okazuią się iednak przeciwnikami sprawy Katolików.

Siłę Konstytucyonistów na Terceira podaią do 700 ludzi, z 7000 broni i 24 działami.

Telegrafy w Indyiach wschodnich lepiey udoskonalone zostały, niż w Europie: gdyż tam odbierana iest przy piękney pogodzie przez nie odpowiedź na pismo w odległości 86 mil Niemieckich w 8 minutach. Liniia rozciąga się iuż do Czunar o 114 mil Angielskich od Kalkuty.

Zwłoki zmarłego w Paryżu Lorda Egerton, Hr. Bridgewater, przywieziono w przeszłym tygodniu do Sittingburne (Kent). Przy otworzeniu trumny znaleziono w niey wiele

klejnotów, zegarków i pierścieni, które uszły baczności celników w Dowrze.

— Dnia 13. —

Na dzisieyszych posiedzeniach obu Izb Parlamentowych nie zaszło nic ważnego, oprócz wniesienia prośb za i przeciw sprawie Katolików.

W nowym bilu zabronione są surowo wszelkie publiczne processyie i obrzędy Katolików. Opuszczone są także w nim słowa na wstępie do przysięgi, które znaydowały się w mowie P. Peel: "Ja N. N. oświadczam, iż wyznaię Rzymsko Katolicką Religią"; zapewne dla tego, aby ile możności unikać róźnicy pomiędzy obiema Religiiami.

Mimo natężeń, z iakiemi Ministeryum dzieło swoie popiera, rozchodzą się iednak ciągle wieści, lubo nie maiące żadnego podobieństwa do prawdy, o zmianie Ministrów. Xięcia Richememont przeznaczaią na pierwszego Ministra, a P. Wetherell na Mowcę Izby niższey.

Wielu Irlandskich Anglikańskich Biskupów postanowiło udać się do Anglii, dla starania się ile możności o odwrócenie ieszcze emancypacyi. Biskup Salisburski ogłosił drukiem list pisany do Xięcia Wellingtona przeciw emancypacyi.

Tak tuteysi, iako też Irlandscy Katolicy podaią prośby do Izby niższey przeciw bilowi naznaczaiącemu prawo do obiorów wyższą niż dotąd opłatę podatków.

Król wsparł nieszczęśliwych tkaczów iedwabnych wyrobów na Spitalfields 1000 funtem szterlingów.

Poseł Austryiacki, Xiążę Esterhazy, wyzdrowiał zupełnie z swoiego przypadku spadnięcia z konia i miał onegday w wydziale spraw zagranicznych długą rozmowę z Hr. Aberdeen.

Dnia 9 Hr. Grey rozmawiał długo z Xięciem Wellington.

Poseł Duński miał wczoray czynność w wydziale spraw zagranicznych.

Podług Dziennika *Morning Herald*, Dwory Angielski, Austryiacki i Francuzki przychyliły się nakoniec do przełożeń Cesarza Don Pedro, i maią wspólnie przedsięwziąść środki do złożenia Don Miguela z tronu Portugalskiego i osadzenia na nim Donna Maryi da Gloria.

Z Rio-Janeiro donoszą, iż rząd Brazyliyski naiął pewną liczbę statków, dla urządzenia wyprawy przeciw Portugalii. Tey wiadomości przypisuią podniesienie się dawnych papierów Portugalskich.

W kaplicy poselstwa Portugalskiego odprawione zostały dnia 10 b. m. exekwiie za duszę zmarłego Papieża Leona XII. Z obecnych na tem żałobnem nabożeństwie nayznakomitszą była młoda Królowa Portugalska, która do zbudowania okazała się pobożną. Po nabożeństwie przyymowała w domu poselstwa uszanowanie od szlachty Portugalskiey i woyskowych.

Sądzą, iż liczba Katolickich członków, którzy w skutku bilu względem Katolików do Parlamentu wniydą, wyniesie z Irlandyi około 85, a z Wielkiey Brytanii 5. Na mocy tego bilu z Parów Angielskich katolickiego wyznania wniydą do Parlamentu Xiążę Norfolk, Hr. Shrewsbury, Baronowie Stourton, Petre, Arundel, Dormer, Clifford i Staford, z Szkocyi Hrabiowie Traquair i Newb rg, z Irlandyi zaś wszyscy tego wyznania Parowie. Wielu mniema, iż gdy oba bile P. Peel przeydą i otrzymaią sankcyią Królewską, O'Connell nie będzie mógł w Parlamencie zasiadać, ale będzie musiał bydź na nowo obrany.

Dziś rano przybył tu goniec z pismem do Posła Rossyyskiego, Xięcia Liwen.

Pani Catalani znayduie się teraz z swoim mężem w Dublinie.

Z Gibraltaru donoszą pod dniem 20 Lutego, że Gubernator oddala z tamtąd wszystkich cudzoziemców.

— Dnia 14. —

Xiążę Newcastle miał dnia 11 posłuchanie u Króla w Windsor, dokąd udał się piechotą. O przedmiocie tego posłuchania, lubo wiadomo, że ten Xiążę iest przeciwny sprawie Katolików, nic niesłychać.

P. O'Connell podaie liczbę wolnych posiadaczów w Irlandyi, płacących tylko po 40 szylingów podatku i odpadaiących od prawa obiorów wedle nowego bilu, do 200,000. Bil ten tycze się iednak tylko reprezentantów od hrabstw, bo miasta i miasteczka obieraią swoich wedle praw i zwyczaiów miastom służących.

Podług Gazety *Sun* Francyia i Angliia ugodziły się na zniesienie istnienia kraiów Barbareskich i założenie na brzegach Afryki osad z poddanych Angielskich i Francuzkich, i wystarać się nawet chcą o zezwolenie na to u Sułtana.

Z Bruxelli d. 26 Marca.

Niedawno zgromadził się w Amsterdamie syndykat do umorzenia długów kraiowych pod przewództwem Ministra skarbowego i ułożył swoie rachunki, które wkrótce przełożone będą Stanom jeneralnym.

Nuncyusz Papiezki Cappacini poiechał ztąd z X. Bommel, którego przeznaczaią na Biskupa Leodyium, do Amsterdamu.

Podług urzędowego spisu liczba bydła rogatego w Królestwie Niderlandskiem wynosiła w r. 1827 1 mill. 886,719 sztuk.

W rolniczych osadach w południowych naszych prowincyiach, które utrzymywane są przez towarzystwo dobroczynności, znaydowało się na końcu zeszłego roku 7614 osób, które w przedziwnym tym zakładzie znaydowały przystoyne utrzymanie.

W Nimwegen i okolicy tego miasta przy ludności 24,000 Katolików i 5500 Niekatolików nie znayduie się iak dwóch Burmistrzów katolickich. Dozorca szkół w tem mieście iest Ewanielik.

Z Frankfurtu d. 16 Marca.

J. K. Wysokość Elektor Heski mianował Hr. Hessenstein Wielkim Marszałkiem Dworu w stopniu 1wszey klassy.

Z Darmstadtu piszą co następuie: "Przed nieiakim czasem przyszło do tuteyszey bibliioteki dwóch Hiszpanów i pytali się o dzieła Hiszpańskie. Między innemi wszczęła się rozmowa o znanem dziele Navaretta (*Collection de los Viages y descubrimientos &c.*) z którego iak wiadomo Washington Irwing do swey historyi o podróżach Kolumba naywięcey czerpał. Jeden z dwóch tych Hiszpanów rozgniewał się na tę powieść, i opowiadał, że to dzieło nie przez Navaretta, ale przez niego wydane bydź miało. Jako prawy potomek sławnego żegiarza (Kolumba) zbierał przez kilka lat po wszystkich bibliiotekach Hiszpanii i wypisywał dowody; ale w tey samey chwili, gdy trudnił się ieszcze w Sewilli przygotowaniem do ostatecznego wydania dzieła, odebrał rozkaz udania się na sekretarza poselstwa do Paryża. Powierzył więc mozolne swoie zbiory do zachowania tamecznemu bibliotekarzowi i poiechał na swoie powołanie. Podczas iego niebytności przybył Navaret w takimże celu do Sewilli. Widział te papiery, otrzymał ie od wiarołomnego bibliotekarza i napisał podług nich swe dzieło. Potomek Kolumba niezaniedbał upomnieć się o swoią pracę, ale sprawa w sądach Hiszpańskich nie była ieszcze podczas ego w Darmstadt bytności ukończona.

Ale że iest prawdziwym potomkiem wielkiego Kolumba, dowieść tego może nie tylko papierami, ale herbem udzielonym iego pradziadowi od Króla, który wyrznięty na pieczęci u zegarka nosi, tak iak iest w dowodach opisany.

Na tegoroczni Wielkanocny jarmark Lipski oczekiwanych iest wiele kupców Wschodnich, ponieważ z powodu obecności woyska Rossyyskiego nad Dunaiem wyczerpane bydź maią wszystkie składy towarów w Jassach, Bukareście i Tyflis.

Seym Xięztwa Nassauskiego otworzony został uroczyście do dnia 6 Marca w Wiesbaden.

Xiążę Schwarzenberg przeiechał dnia 16 Marca przez miasto nasze z pismem z Londynu do Wiednia.

Od granic Tureckich d. 6 *Marca.*
(Z Gazety powszechney.)

Feldmarszałek Rossyi Hr. Witgenstein otrzymał od N. Cesarza Jmci 80,000 Rubli assygnacyynych roczney pensyi. Różne korpusy woyska Rossyyskiego zaczynaią się łączyć i ku Dunaiowi posuwać. Niezmierne mnóstwo materyałów woiennych prowadzonych iest częścią do punktów przeprawy Isakszy i Hirsowy, częścią do Kalefat. Sądzą, że korpus Jenerała Langeron przeydzie w ostatniem mieyscu za Dunay. Zresztą zdaie się, że przeszłoroczny plan kampanii będzie zachowany, i główny attak nastąpi od Warny ku Burgas, dla uniknienia trudney przeprawy przez wąwozy Bałkanu.

Gazeta Agramska donosi od granic Bosnii pod dniem 3 Marca, że w tey prowincyi czynione są ciągłe uzbraiania, i że Kapitani odebrali rozkaz, aby do 31 Marca mieli swoie kontyniensa w gotowości, dla wyruszenia do Bulgaryi.

Gazeta Florencka donosi z Listów, że Kapitan Grecki Griezis z okrętem Epaminondas i z czterema innemi wtargnął do odnogi Ambrakia, pobił znayduiącą się tam flotyllę Turecką, zdobył dwa brygi, dwie działowe łodzie i kilka pomnieyszych statków.

Donoszą z Patras pod dniem 12 Stycznia, iż według rapportu Jenerała Church, przesłanego Prezesowi Grecyi, woysko Greckie obozuiące w Canidary zdobyło dnia 26 Grudnia szturmem miasto Konizza przy zatoce Arty, w czem dopomogła mu flotylla Grecka w teyże zatoce będąca, która do warowni Tureckiey strzelała. Nayzaciętszą była bitwa przy komorze celney miasta, gdzie się Turcy mocno oszańcowali. Dowódca Turecki z Bancali, Rehen Aga i Czausz. Aga Risserati, polegli w tem mieyscu. Tak więc oswobodzono 2000 mieszkańców Greckich, z któremi się Turcy, iako z niewolnikami obchodzili.

Pszczoła Grecka z dnia 10 Stycznia umieściła następuiące postanowienie Prezydenta Hrabiego Capodistrias wydane w Eginie dnia 2go Stycznia: —. " 1) Francuzkie prawa woyskowe obowiązywać będą we wszystkich przypadkach regularne woyska Greckie, ieśli oddzielne rozporządzenia rządowe, zmiany iakowey w tey mierze nie postanowią. Stosownie do tego wszystkie regulamina Francuzkie o musztrze są obowiązuiące. 2) Każdy żołnierz i podofficer wstępuiący do woyska regularnego, bądź iako spisowy, bądź iako ochotnik, obowiązany iest służyć przez 3 po sobie następuiące lata. 3) Żołnierze i officerowie pobierać będą dotychczasowy żołd, dopóki oddzielne postanowienie rządu onego nie podwyższy. Tymczasowo otrzyma każdy niższy officer od rządu 30 kolamat, a każdy wyższy officer 40 kolamat gratyfikacyi roczney na koszta ekwipowania. 4) Żołnierz,

lub podofficer, który po trzyletniey nienaganney służbie w regularnem woysku, dobrowolnie do służby przez trzy następne lata, obowiązek zaciąga, otrzymuie od rządu zaszczyt noszenia na lewem ramieniu znaku w kształcie kąta i pomnożenie racyi o część czwartą. Jeśli po upłynieniu pierwszych lat 6 nadal chce służyć, otrzymuie dwa szewrony i półtory racyi, i w tym stosunku za dalsze lata. 5) Po dwunastoletniey zaszczytney służbie, zostaie żołnierz i podofficer weteranem i iako taki nosi na lewey stronie piersi znak, który późniey będzie ustanowiony; otrzymuie także podwóyną racyią i ma prawo do pensyi, ieśli do służby nie iest zdatny; lub, ieśli nie otrzymuie pensyi, wchodzi do korpusu inwalidów. 6) Dla inwalidów będzie urządzony oddzielny dom, w którym wszyscy stosownie do potrzeby i według sił narodu, starannie i wygodnie pomieszczeni zostaną. 7) Awanse na stopnie Podporuczników, Poruczników i Kapitanów w trzeciey części uskuteczniaią się podług starszeństwa; awansowanie na owe stopnie dwóch trzecich części, rząd sobie zatrzymuie. Awansowanie na wyższe stopnie officerskie zależy zupełnie od rządu. 8) Wszyscy officerowie woyska regularnego, otrzymaią patent, który podobnie iak żołd, utracić mogą tylko w skutku sądowego wyroku. 9) Officer, który do służby stał się niezdatnym, ma prawo do połowy pensyi przez całe życie. Dwudziestoletnia zaszczytna służba nadaie officerowi prawo do całey pensy dożywotnie. Oprócz tego staraniem będzie rządu podać takim woyskowym sposobność do stania się użytecznemi kraiowi w służbie cywilney. 10) Dla wszystkich trzech rodzaiów broni ustanowione będą szkoły pod nazwiskiem Euelpidów, których liczba na teraz na 50 się ustanawia. Uczniowie będą assymilowani ze stopniem officerskim.,,

Gazeta Korfu z dnia 21 Lutego donosi z Albanii, co następuie: "Podług naynowszych wiadomości z Janiny, otrzymał Seraskier Reszyd Basza w pierwszych dniach tego miesiąca urzędową wiadomość z Stambułu, że iest przez Sułtana W. Wezyrem mianowany (*). Wiadomość ta obchodzona była w Janinie wystrzałami z dział i innemi uroczystościami. Seraskier miał niebawem udać się do Stambułu i potem obiąć dowództwo nad woyskiem Tureckiem. Jego syn starszy, Emin Bey, dopiero lat 19 maiący, mianowany iest Baszą dwutulnym; oddano mu oraz w zarząd Baszostwa Delvino i Awlona i urząd Kaimakana. Zamyślał on poiąć za żonę siostrę Beja Delvino, aby przez ten związek zakończyć spory i podeyrzenie, iakie między iego oycem i niektóremi naywięcey maiącemi wpływu Albańskiemi naczelnikami panowały. — W samey Janinie z powodu niedostatku pieniędzy i żywności ma bydź wielka nędza, którą ieszcze nadzwyczayna ostrość zimy powiększa. Wąwozy z Mezzowo (na drodze z Laryssy do Janiny) zasypał śnieg na 30 stóp głęboki.,,

Daley taż Gazeta Korfu z dnia wspomnionego pisze: "Cytadella Wonizzy (w zatoce Arty), którą ściskały mocno woyska Greckie, i któroy poddania się nie długo oczekiwano, ma bydź znowu, przez śmiały krok Turków, którzy pomimo baczności korsarzów Greckich 3 barki z żywnością do portu wprowadzili, na dwa miesiące w żywność zaopatrzona.,,

---

(*) *Uwagi rzecz godna, że powszechna Gazeta Grecka, iuż w d. 29 Grudnia r. z. donosiła z pewnością, że Reszyd Basza (zwykle przez Greckie Gazety Kiutaierem zwany) wezwany był do Stambułu, aby został W. Wezyrem.* (Przyp: D. A).

DODATEK
DO Nro 26.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 1 KWIETNIA 1829 ROKU we ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na 0° R.	Therm: czyli stop. zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Marc:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 7, 035	— 1. 8	89	Wschodni słaby	Pogoda z chmur:	
12	„ 6, 982	+ 2. 4	70	„ mocny	Pogoda	
28. 8	„ 6, 445	+ 3. 1	68	„ średni	„ „	
9	„ 6, 051	— 1. 1	82	„ mocny	„ „	
7	27 4, 195	— 1. 4	84	Wschodni średni	Pochmurno	
29. 12	„ 3, 142	+ 4. 2	74	„ „	Chmury	
3	„ 2, 405	+ 6. 1	75	„ „	Pogoda z chmur:	
9	„ 1, 458	+ 3. 0	88	„ słaby	Pochmurno	
7	26 11, 402	+ 3. 7	92	Wschodni słaby	Pochmurno	W nocy deszcz.
30. 12	„ 10, 550	+11. 8	72	Półn: Ws. słaby	„ „	
3	„ 10, 020	+12. 2	72	„ „	„ „	
9	„ 9, 837	+ 5. 6	94	Połud: Za. słaby	„ „	Deszcz.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Wiednia d. 21 Marca.

Poczta z Stambułu pod dniem 25 Lutego przybyła znowu bardzo póżno i mało co z nowin przyniosła.

Sułtan powrócił dnia 15 Lutego do stolicy z przedsięwziętey wodą do morza Marmora przeiazdki, podczas którey odwiedził byłego Wielkiego Wezyra Izzet Mehmeda Baszę. Sądzą powszechnie, iż wkrótce uda się do woyska. Idąc za iego przykładem większa część Ministrów i Magnatów zawdziała woyskowe ubiory i turbany zamieniły na czerwone czapeczki z czarnemi poszyciami. Od 15 Lutego rozpoczął się tu znowu przechód woysk z Azyi.

Przy zaczenaiącey się prenumeracie na Gazetę Krakowską od 1go Kwietnia 1829 uprasza ięy Redakcyia Łaskawych Czytelnikow o wczesne się zgłaszanie.

Nowy Wielki Wezyr Reszyd Mehmed Basza nieprzybył ieszcze podług ostatnich doniesień z Szumli do tameczney główney kwatery. O woiennych działaniach w Bulgaryi i nad Dunaiem do odeyścia ostatniey poczty nic nie oznaymiono.

Porta zdaie się teraz zwracać szczególniey uwagę na zaopatrzenie stolicy i woyska w żywność. Niepogody utrudniały bardzo przez kilka tygodni dowóz zboża z prowincyi, co groziło zabraknieniem osobliwie dla uboższey klas ludzi chleba; lecz temu zaraz zapobieżono: Porta wysłała do wszystkich pobliskich powiatów kommissarzy, iżby przyspieszyli odwóz znayduiących się tam zapasów, żyta, a do Smirny rozkaz, aby przybyło tam z Egiptu i Syryi zboże, nie mogąc dla zamknięcia Dardanellów doyść wodą do do stolicy, wyładowane było z okrętów i na wielbłądach do niey odesłane. Zebrano na ten cel w okolicy Smirny do 4000 wielbłądów. Do środków dla zabezpieczenia żywności dla stolicy zdaie się także należeć oddalenie znaczney liczby Żydów, którzy nie mogą wykazać z sposobu do życia.

Z Wenecyi d. 7 Marca.

Nowa i niespodziewana łaska naszego Nayłaskawszego Monarchy, dała powód do powszechney radości mieszkańców tego wiernego miasta, którzy błogosławią mądrą i dobroczynną rękę Władzcy, pod którego berłem mamy szczęście zostawać. N. Cesarz, nasz wielce uwielbiany Monarcha, maiąc oycowski zamiar wsparcia pomyślności tey części swoich wiernych poddanych, raczył Nayłaskawiey postanowieniem swoiem z dnia 20 z. m. odebranem przez J. K. W. Arcyxięcia Vicekróla, przywiley wolnego portu rozciągnąc na całe miasto Wenecyią, którego dotąd tylko wyspa San Giorgio używała. Wdzięczność w wysokim stopniu uradowanych mieszkańców naszego miasta za ten wspaniały akt Naywyższey łaski, iest tak wielka iak ich zaufanie w dalsze rozporządzenia dostoynego Xiążęcia, który dalszym aktem Naywyższey łaski dla Wenecyi, upoważnieny został do wykonania dobroczynnego wyroku N. Pana.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest dnia 2 Kwietnia, daną będzie Wielka Dramatyczno-Muzykalna *Zabawa Wieczorna*, w którey JP. Karol Brunner swoiego wynalazku w Petersburgu sporządzony Instrument Tritonion zwany, da usłyszeć.— Rozpocznie widowisko nowa Komedja w 3ch aktach, z powieści Henryka Zschokke ułożona przez P. F. Miłkowskiego Art: Dr. Teatru Nar:, pod tytułem: *Noc w czasie Karnawału.*

Po akcie 2gim exekwowana będzie Oyertura Rossiniego Adagio na Tritonion przełożone przez K. Brunner i exekwowane przez tegoż.

Po akcie 3cim Fantasyie na Tritonion, exekwowane przez P. Germas.

Na zakończenie różne marsze na trąbach, grane na Trytonionie.

Instrument Trytonion, wynalazku JP. Karola Brunner słusznie zasługuie ze względu swoiey własności i doskonałości na pierwsze mieysce w muzycznych wynalazkach; ma on klawisze z pięciu oktawami, ton zaś przechodzi przez 62 kruszcowe cylindry, od których 54 wielkie tubusy są przystawiane, przez co całość imponuiącą dostaie formę. Przez te tubusy wychodzą nayprzyiemnieysze tony harmonicznego dźwięku z nayczulszemi połączone wyrazami, zdaie się, że słychać muzykę Rossyyską na rogach. Szczególną własnością iest moc i przyiemność, które ten instrument odznaczaią.

W Niedzielę, to iest dnia 5 b. m. daną będzie Opera w 2ch aktach, z muzyką Karola Kurpińskiego, pod tytułem: *Zamek na Czorsztynie*, czyli *Bojomir* i *Wanda.* — Pomiędzy aktami 1wszym i 2gim Państwo Springerowie tańczyć będą Wielkie pas de deux z Szalami w Hiszpańskich kostumach. — Zakończy widowisko komiczny Balet w 1 akcie z muzyką P. Kobler, pod tytułem: *Miłość* i *Chytrość*, czyli *Oszukany Krawiec.*

W następuiący Wtorek, to iest dnia 7 b. m. daną będzie na Benefis Józefy i Jana Szymkayłów Komedja przeplatana śpiewami w 3ch aktach, z Francuzkiego PP. Bouilly i Pain przetłomaczona przez W. Bogusławskiego, z muzyką J. Hümla, pod tytułem: *Fanszetka Dziewczyna Sabaudzka z Szałamaią.*

DONIESIENIE LOTERYYNE.

Przy wielkiey Loteryi na Dobra Savenstein, prolongacyia ani odwołanie, mieysca mieć nie będzie, i Ciągnienie teyże w dniu 30tym Maja r. b. niezawodnie przyydzie do skutku.

Loterya ta obeymuie następuiące wygrane:

1*mo* Wielkie Państwo Savenstein z wcieloną do tegoż maiętnością Schöneich, lub Summa odkupna 200,000 Ryńs: W. W.

2*do* Dwa Wielkie Domy w Laybach wraz z przyległościami i ogrodami, lub Summa odkupna 25,000 Ryńskich W. W.

Oprócz powyższych Realności obeymuie ieszcze ta Loterya 4179 Trefferów, wygrywaiących różne kwoty pieniężne w gotowiźnie po 20,000. 5000. 4000. 3000. 2000. 1000. 500 &c. &c. aż do naymnieyszey kwoty, która wynosi 20 Ryńskich.

Dla biorących razem 10 biletów, bardzo korzystna iest gratifikacya, gdyż udziela im się w dodatku 11ty różowy lub niebieski gratis los, na które oprócz ogólney gry na Dobra i Summy, przeznaczona iest ieszcze osobna liczba 6000 wygranych po 7500. 2500. 500. 400 &c. &c. wynosząca summę 80,000 Ryńskich. Procz tego zaś, taki różowy lub niebieski gratis los, kazden w szczególności naymniey 10 Ryńskich wygrać musi.

Loterya ta przeto, przedstawia w ogóle 10,182 Losów wygrywaiących, po 200,000. 25,000. 20,000. 7500. 5000. 4000. 3000. 2500. 2000. 1000. 500. 400 &c. &c. wynoszących ogólną Summę 410,000 Ryńskich W. W.

Ilość Losów sprzedaynych iest tylko 106,000, między temi zaś iak wyżey wykazano, znayduie się 10,182 Trefferów, przy tak bliskiey przeto proporcyi, i korzystnem rozklassyfikowaniu wygranych Loterya ta słusznie znalazła powaby, gdyż losy iuż w większey części są rozebrane, a mała ieszcze ilość tychże, także zapewne wkrótce wyczerpaną zostanie.

Los ieden kosztuie 10 Ryńs: Walutą Wiedeńską lub 18 zł. Pol. dostać ich można u Józefa Louis w Rynku przy Ulicy Grodzkiey Nro 24, gdzie i obszerny plan tey Loteryi gratis udziela się.

Dnia 30 *i* 31 *Marca* 1829 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	1. gr.	2. Zł.	2. gr.	3. Zł.	3. gr.	4. Zł.	4. gr.
— Pszenicy	26	—	24	15	22	—	18	—
— Żyta	11	—	10	15	10	—	9	15
— Jęczmienia	9	—	8	—	7	15	7	—
— Grochu	12	—	11	—	10	—	—	—
— Owsa	6	—	5	15	5	12	—	—
— Jagieł	19	—	18	—	17	—	16	15
— Rzepaku	28	—	24	—	23	—	22	—

W Gdańsku d. 23 *Marca.*

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	1290	do	1380.
Żyta	—	—	390	—	420.
Jęczmienia	—	—	300	—	360.
Owsa	—	—	228	—	240.
Grochu	—	—	420	—	480.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 340 Ciągnieniu dnia 1go Kwietnia 1829 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

19. 80. 40. 23. 69.

Przyszłe 341 Ciągnienie dnia 8go Kwietnia 1829 r. przypada.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Podaie do wiadomości, iż z postanowienia Senatu Rządzącego z dnia 17 b. m. Nro 1134 Dochody Publiczne niżey wyszczególnione w dzierżawę sześcioletnią z dniem 1 Czerwca r. b. 1829 początek biorącą, przez Licytacyią więcey daiącemu wypuszczone będą. Licytacyia publiczna w biórze Wydziału w dniu 12 Maja r. b. od godziny 10tey zrana rozpoczętą zostanie, jako to:

a) Dochodów czopowego Mieyskiego i Skarbowego Miasta Krakowa, to iest: od wódki, od win wszelkich zagranicznych, porteru, araku, piwa Angielskiego i likworów, wraz z opłatą składowego od ceny pierwszego wywołania rocznie Złp. 233,686 gr. 1

b) Rogatkowego i lądowego . . . . — 73,400 — 13

c) Mostowego, przewozowego i od przepuszczenia galarów na Wiśle pomiędzy Kaźmierzem i Podgórzem, tudzież przewozu pod Zamkiem . . . . Złp. 28,595 gr. 27

d) Dochodów z Szlachtuza jeneralnego i od wagi tamteyszey . — 24,865 — 27

Każdy oddział tych dochodów osobno będzie na licytacyią wystawionym, może iednak ten, który ieden oddział zalicytuie, do licytowania także innych bydź przypuszczonym.

Czynsz, iaki z Licytacyi wypadnie, dzierżawca ratami miesięcznemi z góry płacić winien będzie, a kaucya przez dzierżawcę któregokolwiek z powyżey wymienionych Dochodów w summie wyrównywaiącey dwom miesięcznym ratom czynszu złożoną bydź ma.

Starozakonni do tey Licytacyi przypuszczonemi także będą z zastrzeżeniem iednak, ażeby do straży używali osób wyznania Chrześciiańskiego, a przynaymniey współwyznawców swoich nie rożniących się ubiorem od Chrześcian.

Przed rozpoczęciem Licytacyi każdy ubiegaiący się o dzierżawę któregokolwiek Dochodu złoży na Vadium dziesiątą część summy na cenę pierwszego wywołania wyżey oznaczoney.

Inne warunki przed Licytacyią czytane będą, i oprócz tego wcześniey w biórze Wydziału każdy o nich wiadomość powziąść może.

W Krakowie dnia 24 Marca 1829 r. *Grodzicki.*

Gadomski, Sekr. Wydz.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Uwiadomia Publiczność, że w skutek Rozporządzenia Senatu z dnia 24 Lutego r. b. do L. 698, Austerya z gruntami do niey należącemi i z propinacyą na Wodkach zwana, pół mili od Krakowa przy trakcie walnym pocztowym i furmańskim Lubelskim w Wsi Dąbiu położona, w Erbpacht czyli wieczną Arędę przez publiczną Licytacyią w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu w dwóch terminach tentacyinych, iako to: 15 i 30 Kwietnia, a w trzecim stanowczym 18 Maja r. b. w godzinach przedpołudniowych wydzierżawioną zostanie. O wszelkich warunkach do tey Licytacyi w Biórze Kommissyi Włościańskiey każdego czasu dowiedzieć się można.

W Krakowie dnia 19 Marca 1829 r. *Grodzicki.*

Gadomski, Sekr: Wydz.

Dyrekcyia Policyi &c.

Zleciwszy Straży Rogatkowey zapytywanie każdey Osoby przybywaiącey do Krakowa, lub opuszczaiącey Miasto, o Nazwisko, Godność, i mieysce ostatniego pobytu, o niniey szem Rozporządzeniu zawiadomia Publiczność, tym celem, iżby każdy z przebywaiących Rogatki tuteyszego Miasta, żądaney wiadomości Straży Rogatkowey odmawiać nie zechciał.

W Krakowie dnia 21 Marca 1829 r. Dyrektor Policyi: *Mieroszewski.*

Paprocki, S. D. P.

W dniu 3 Kwietnia r. b. 1829 o godzinie 9tey zrana w Krakowie w Gmachu Sukiennic odbędzie się wdrodze Exekucyi Sądowey Licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: Zwierciadła, komod, zegaru, kanapy, krzesełek, stolików, obrazów i t. p. sprzętów, chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 27 Marca 1829 r. *H. Salomoński*, Kom. Sąd.